C/2025/120

10.1.2025

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Forslag til Rådets afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker

(COM(2024) 599 final – 2024/0599 (NLE))

(C/2025/120)

Ordfører: **Giovanni MARCANTONIO**

Rådgiver	Ester DINI
Lovgivningsprocedure	EU Law Tracker
Anmodning om udtalelse	15.7.2024
Retsgrundlag	Artikel 148 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kommissionens dokumenter	COM(2024) 599 final – 2024/0599 (NLE)
Relevante verdensmål	Mål 1 – Afskaf fattigdom Mål 5 – Ligestilling mellem kønnene Mål 8 – Anstændige jobs og økonomisk vækst Mål 10 – Mindre ulighed
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget i sektionen	3.10.2024
Vedtaget på plenarforsamlingen	23.10.2024
Plenarforsamling nr.	591
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	239/0/3

1. ANBEFALINGER

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU):

1.1. ser med tilfredshed på forslaget til Rådets afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker, der har til formål at fremme en konkurrencedygtig og bæredygtig økonomi. Udvalget glæder sig meget over, at disse retningslinjer er blevet ajourført, så de omfatter flere elementer i overensstemmelse med arbejdsmarkedets nye behov;

1.2. fremhæver behovet for at stræbe efter opadgående konvergens og styrke det europæiske semesters rolle med hensyn til at støtte effektive og koordinerede tiltag i den økonomiske politik. Udvalget håber i den forbindelse, at de indikatorer, som det europæiske semester anvender til at analysere den sociale situation i de enkelte medlemsstater, tillægges samme betydning som de makroøkonomiske indikatorer, og efterlyser overvågning for at sikre, at virkningerne af den nye ramme for økonomisk styring ikke bringer gennemførelsen af medlemsstaternes retningslinjer for beskæftigelsen og realiseringen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og 2030-målene i fare;

1.3. understreger i lyset af forslaget til Rådets henstilling behovet for at styrke arbejdsmarkedsparternes rolle (gennem social dialog og kollektive overenskomstforhandlinger) og, hvor det er relevant, behovet for at inddrage civilsamfundsorganisationer i udformningen og gennemførelsen af beskæftigelsesreformer og -politikker;

1.4. påpeger, at det har afgørende betydning at støtte og øge udbuddet af arbejdskraft og forbedre adgangen til beskæftigelse og kvalitetsjob, også i betragtning af de voksende vanskeligheder, som virksomhederne står over for med at finde det personale, de har brug for. Større erhvervsdeltagelse skal fremmes, især blandt unge, kvinder og ældre. Der bør træffes foranstaltninger til at støtte beskæftigelsen, herunder selvstændig erhvervsvirksomhed, og der skal gøres en indsats for at forbedre mulighederne for lovlig arbejdskraftmigration;

1.5. støtter Kommissionens opfordring til medlemsstaterne om at styrke inklusionspolitikker, der har til formål at fremme lige muligheder for adgang til arbejde og karriereudvikling. Sådanne muligheder er afgørende for at fremme større deltagelse og mere inklusive arbejdsmarkeder samt en bæredygtig og retfærdig vækst med henblik på at integrere de grupper, der er mest sårbare og risikerer udstødelse;

1.6. understreger betydningen af at styrke færdigheder i lyset af den igangværende grønne og digitale omstilling og behovet for at anerkende og sikre retten til livslang læring og effektiv adgang til livslang uddannelse af høj kvalitet. Udvalget understreger betydningen af grundlæggende færdigheder, som er afgørende for integration på arbejdsmarkedet;

1.7. fremhæver det presserende behov for, at der under hensyntagen til national praksis og arbejdsmarkedsparternes autonomi sikres rimelige og anstændige lønninger på linje med produktivitet og konkurrenceevne ved at fremme kollektive overenskomstforhandlinger, på en effektiv måde at inddrage arbejdsmarkedets parter og vedtage effektive dataindsamlingsværktøjer samt måle og overvåge lønniveauer og dynamikker på nationalt plan;

1.8. håber, at medlemsstaterne vil støtte og overvåge indførelsen og udbredelsen af kunstig intelligens (AI) på arbejdspladsen, herunder algoritmisk styring, med henblik på at fremme en etisk og socialt bæredygtig anvendelse heraf ved at indføre passende værktøjer, der kan vurdere indvirkningen på beskæftigelsen og arbejdets tilrettelæggelse og mulige følgevirkninger med hensyn til muligheder og potentielle risici. I betragtning af denne innovations ekstraordinære omfang er en bedre koordinering af de nationale strategier ønskværdig, begyndende med erfaringsudveksling og evalueringer og fuld inddragelse af arbejdsmarkedets parter;

1.9. understreger betydningen af, at medlemsstaterne moderniserer de sociale beskyttelsesinstrumenter (i lyset af de store forandringer i samfundet såsom den demografiske udvikling og stigende fattigdom) og tilpasser sig nye beskæftigelsesformer, herunder ved at sikre, at alle arbejdstagere er omfattet af social beskyttelse, ved at udforme skatte- og socialsikringssystemer mere effektivt og ved at overvåge politikkernes omfordelingsmæssige virkninger;

1.10. opfordrer i denne forbindelse medlemsstaterne til at indføre og styrke politikker, der har til formål at støtte økonomisk overkommelige, tilgængelige og passende boliger samt foranstaltninger til forebyggelse og afhjælpning af hjemløshed, herunder gennem de instrumenter, der stilles til rådighed af EU-midler;

1.11. opfordrer medlemsstaterne til at øge kvaliteten af arbejdsmarkederne ved at styrke effektiviteten af politikkerne til bekæmpelse af ulovligt arbejde og fremme kvalitetsarbejde, herunder sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, og forhindre udbredelsen af uformelle og usikre arbejdsvilkår.

2. **FORKLARENDE BEMÆRKNINGER**

Argumenter til støtte for anbefalinger 1.1 og 1.2

2.1. Med forårspakken for det europæiske semester 2024 giver Kommissionen strategisk vejledning til medlemsstaterne med henblik på at fremme opbygningen af en robust og fremtidssikret økonomi, der kan sikre konkurrenceevne, modstandsdygtighed og beskæftigelse af høj kvalitet. I 2024 blev der i retningslinjerne for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker fastsat fælles prioriteter for de nationale beskæftigelses- og socialpolitikker med henblik på at gøre dem mere retfærdige og inklusive som led i opadgående social og økonomisk konvergens og styrke den rolle, som det europæiske semester har påtaget sig i løbet af de seneste fem år med hensyn til at støtte effektive og koordinerede tiltag i den økonomiske politik.

2.2. Retningslinjerne for 2023 er blevet ajourført, så de omfatter foranstaltninger til afhjælpning af manglen på færdigheder og arbejdskraft og forbedring af grundlæggende og digitale færdigheder. De omfatter også nye teknologier, kunstig intelligens og algoritmisk styring og deres indvirkning på arbejdslivet. Desuden henviser retningslinjerne til nylige politiske initiativer på områder af særlig relevans såsom platformsarbejde, den sociale økonomi og økonomisk overkommelige boliger.

2.3. Samtidig fastlægger den nye ramme for økonomisk styring finanspolitiske retningslinjer og afgørelser, der har til formål at styrke medlemsstaternes gældsbæredygtighed og fremme en inklusiv og bæredygtig vækst i alle medlemsstater gennem en forsigtig finanspolitik, samtidig med at det sikres, at væksten i nettoudgifterne er i overensstemmelse med tilpasningskravene i den nye styringsramme. I den forbindelse er det vigtigt, at holde øje med og sikre, at virkningerne af den nye ramme for økonomisk styring ikke går ud over medlemsstaternes gennemførelse af retningslinjer for beskæftigelsen eller realiseringen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og 2030-målene.

Argumenter til støtte for anbefaling 1.3 (retningslinje 8)

2.4. Den sociale dialog spiller en afgørende rolle i bestræbelserne på at udforme økonomiske, arbejdsmarkedsrelaterede og sociale politikker, der har til formål at fremme opadgående konvergens i levestandarder og arbejdsvilkår mellem og internt i medlemsstaterne og reagere effektivt på de udfordringer på arbejdsmarkedet, som EU står over for ([1]). Med henvisning til tidligere udtalelser ([2]) understreger EØSU, at arbejdsmarkedsparternes særlige rolle bør anerkendes fuldt ud og respekteres i strukturer og processer for den sociale dialog, både på europæisk og nationalt plan. I situationer, hvor denne rolle stadig forekommer svag, er det nødvendigt at fremme en lovgivningsmæssig og institutionel ramme, der kan styrke den sociale dialog og øge den kollektive overenskomstdækning i overensstemmelse med bestemmelserne i direktivet om passende mindstelønninger.

Argumenter til støtte for anbefaling 1.4 (retningslinje 5)

2.5. Selv om arbejdsmarkedet klarede sig godt i 2023, hæmmer den stigende mangel på arbejdskraft og færdigheder den økonomiske vækst og konkurrenceevnen og risikerer at bremse den grønne og den digitale omstilling. I andet kvartal af 2023 lå andelen af ledige stillinger på 2,7 %, hvilket er over gennemsnittet på 1,7 % for perioden 2013-2019 ([3]). Det er derfor nødvendigt at udvikle en bredere og mere jævnt fordelt deltagelse af europæiske borgere i beskæftigelse, begyndende med de unge. Medlemsstaterne bør forpligte sig til mere effektivt at fremme ikke blot uddannelse og erhvervsuddannelse, der er inklusiv, af høj kvalitet og ajourført med hensyn til arbejdslivets behov, og samtidig styrke de mentor-, vejlednings- og rådgivningsaktiviteter, der udføres af såvel offentlige som private arbejdsformidlinger, men også værktøjer af bedre kvalitet til integration af unge i beskæftigelse såsom lærlingeuddannelser og praktikophold. De bør forpligte sig til at skabe incitamenter til selvstændig erhvervsvirksomhed, intellektuelt arbejde og erhvervsarbejde, hvis udbredelse er faldet betydeligt i de seneste år, navnlig blandt unge.

2.6. Arbejdskraftens mobilitet i og uden for EU er en mulighed for at imødekomme uopfyldte behov med hensyn til arbejdskraft og færdigheder. Medlemsstaterne opfordres til at fokusere mere på at styrke redskaberne til styring af migration fra lande uden for EU (ved at fremme lovlige kanaler til indrejse i EU), forbedre overvågningen af og prognoserne for beskæftigelsesbehov, forbedre procedurerne for anerkendelse af kvalifikationer, der er erhvervet i lande uden for EU, og gøre forebyggelsesværktøjer vedrørende udnyttelse og ulovligt arbejde, som oftere påvirker arbejdstagere fra tredjelande, mere effektive. Samtidig bør de forpligte sig til at sikre, at udenlandske arbejdstagere inddrages mere effektivt på det europæiske arbejdsmarked. Den manglende anerkendelse af formelle kvalifikationer og sprogbarrierer er fortsat blandt de største hindringer for fuld integration på arbejdsmarkedet ([4]).

([1]) Forslag til Rådets henstilling om styrkelse af den sociale dialog i Den Europæiske Union, COM(2023) 38 final.

([2]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets henstilling om styrkelse af den sociale dialog i Den Europæiske Union (COM(2023) 38 final — 2023/0012 (NLE)) og om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om Styrkelse af den sociale dialog i Den Europæiske Union: udnyttelse af dens fulde potentiale til at sikre retfærdige omstillinger (COM(2023) 40 final) (EUT C 228 af 29.6.2023, s. 87).

([3]) *Fælles rapport om beskæftigelsen 2024*.

([4]) Udtalelse Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg — Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om mobilitet for færdigheder og talent (COM(2023) 715 final) — Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af en EU-talentpulje [COM(2023) 716 final – 2023/0404 (COD)] — Forslag til Rådets henstilling Et mobilt Europa – muligheder for læringsmobilitet for alle (COM(2023) 719 final) — Kommissionens henstilling om anerkendelse af tredjelandsstatsborgeres kvalifikationer (C(2023) 7700 final) (EUT C, C/2024/4067, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4067/oj).

Argumenter til støtte for anbefaling 1.5 (retningslinje 6 og 8)

2.7. På trods af de seneste års vækst i beskæftigelsen er uligheder mellem kønnene på arbejdsmarkedet fortsat udbredt og afspejles i både beskæftigelsesniveauet og løn- og pensionsforskellene. Visse sektorer og erhverv påvirkes fortsat af dårlige arbejdsvilkår og lave lønninger, og flere kvinder har tendens til at arbejde på deltid, herunder i ufrivilligt deltidsarbejde. Kønsbaserede uligheder skal tackles gennem en effektiv gennemførelse af direktivet om løngennemsigtighed suppleret med andre foranstaltninger som f.eks. skatteincitamenter, der kan fremme kvinders øgede deltagelse på arbejdsmarkedet. Det er vigtigt, at medlemsstaterne forpligter sig til at forbedre tilgængeligheden af økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning og langtidspleje af god kvalitet samt til at indføre foranstaltninger, der gør det nemmere at forene arbejdsliv og privatliv og en retfærdig fordeling af omsorgsforpligtelser mellem mænd og kvinder.

2.8. Der bør også gøres en større indsats for at fremme beskæftigelsen af personer med handicap. På trods af forbedringer på det seneste var forskellen i beskæftigelsesfrekvensen mellem personer med og uden handicap i EU i 2022 på 21,4 procentpoint, mens arbejdsløsheden for personer med handicap var næsten dobbelt så høj som for personer uden handicap ([5]). I overensstemmelse med strategien for rettigheder for personer med handicap 2021-2030 ([6]) er der behov for en yderligere indsats for at sikre inklusion på arbejdsmarkedet gennem aktive beskæftigelsespolitikker, udvikle potentialet i sociale virksomheder, der kan spille en vigtig rolle på EU's arbejdsmarked, og tackle stereotyper og dermed sikre, at personer med handicap får adgang til jobmuligheder, der opfylder deres behov.

Argumenter til støtte for anbefaling 1.6 (retningslinje 6)

2.9. I lyset af de store økonomiske og sociale forandringer som følge af den grønne og den digitale omstilling, en aldrende befolkning og omstillingen af arbejdsmønstrene er der et presserende behov for foranstaltninger, der kan fremme den enkeltes udvikling, færdigheder og beskæftigelsesegnethed ved at styrke grundlæggende og livslange færdigheder og kompetencer. Voksnes deltagelse i uddannelsesaktiviteter er fortsat et problem i EU og tegner sig kun for 37,4 %, hvilket er meget lavere end målet på 60 %, der skal nås senest i 2030, som fastsat i handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder ([7]). Kvaliteten af uddannelsestilbuddene skal styrkes, for så vidt angår indhold, metoder og værktøjer, for at tilpasse dem til kravene set i forhold til virksomhedernes behov for færdigheder og arbejdstagernes beskæftigelsesegnethed og for at fremme større deltagelse, herunder gennem anvendelse af nye teknologier. Der bør også satses på værktøjer, der kan skabe en tættere forbindelse mellem uddannelse og karriereudvikling og støtte analysen af individuelle færdigheder samt udviklingen, gennemførelsen og anerkendelsen af mikroeksamensbeviser i overensstemmelse med Rådets henstillinger om individuelle læringskonti. Desuden bør arbejdsformidlingerne, såvel i offentligt som i privat regi, se deres rolle yderligere styrket gennem tilførsel af tilstrækkelige ressourcer. Som det fremgår af tidligere udtalelser, skal retten til livslang læring og effektiv adgang til livslang uddannelse af god kvalitet anerkendes og sikres ([8]), blandt andet gennem evaluering af nye værktøjer såsom betalt orlov til uddannelse.

2.10. Navnlig for de arbejdstagere, der sandsynligvis vil blive hårdest ramt af de igangværende omstillinger, og dem med en lav beskæftigelsesegnethed er det nødvendigt at styrke alle opkvalificerings- og omskolingsværktøjer ved hjælp af målrettede aktive politiske tiltag af uddannelsesmæssig, men også rådgivende karakter, i forbindelse med en aktiv støtte til jobsøgning. AI-applikationernes potentiale til at skræddersy politiske interventioner bør udnyttes, og der bør indføres værktøjer, der giver mulighed for en effektiv og pålidelig overvågning af virkningen af uddannelsesforanstaltninger med hensyn til adgang til beskæftigelse og karriereskift.

2.11. Det haster især med at tilbyde digital uddannelse, både til voksne og unge. Udbredelsen af AI-applikationer på arbejdspladsen vil gøre det endnu mere afgørende at ajourføre befolkningens digitale og teknologiske færdigheder. Medlemsstaterne bør træffe mere beslutsomme foranstaltninger for at tackle denne udfordring ved at forbedre de digitale færdigheder blandt skoleelever og voksne i alle aldre og udvikle digitale uddannelsesøkosystemer baseret på centrale støttefaktorer såsom højhastighedsforbindelser til skoler, udstyr og læreruddannelse.

([5]) *Fælles rapport om beskæftigelsen 2024*.
([6]) Kommissionen. *Beskæftigelsespakken for personer med handicap – bedre adgang til arbejdsmarkedet*.
([7]) *Fælles rapport om beskæftigelsen 2024*.
([8]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »forslag til Rådets afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker« (COM(2023) 599 final — 2023/0173 (NLE)) (EUT C, C/2023/870, 8.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/870/oj).

2.12. Det har afgørende betydning at anspore til modernisering af uddannelsessystemerne på alle niveauer samt erhvervsuddannelsessystemerne for at sikre, at de opfylder virksomhedernes behov for færdigheder på nuværende tidspunkt og i fremtiden, ikke mindst i lyset af den indvirkning, som AI-applikationer vil få. Uddannelsesmulighederne for tekniske færdigheder, navnlig inden for STEM, samt bløde færdigheder skal styrkes for at forberede de nye generationer på at arbejde i en situation med øget integration mellem mennesker og teknologi. Samtidig er det også nødvendigt at styrke de grundlæggende færdigheder, hvilket skaber de bedste forudsætninger for at få adgang til arbejdsmarkedet. Læse-, skrive-, tale- og regnefærdigheder er afgørende forudsætninger for en vellykket integration på arbejdsmarkedet, navnlig for personer fra dårligt stillede miljøer.

Argumenter til støtte for anbefaling 1.7 (retningslinje 5 og 6)

2.13. Trods nominelle lønstigninger er reallønnen faldet i næsten alle medlemsstater som følge af inflationen ([9]). Fattigdom blandt personer i arbejde er også fortsat et stort problem. Ud over at overvåge og afbøde inflationens negative indvirkning på arbejdstagernes købekraft skal effektiviteten af de instrumenter, der har til formål at sikre rimelige og anstændige lønninger, og som også reagerer på produktivitetsudviklingen, styrkes, ikke kun for lavtlønnede, men også for alle dem med et gennemsnitligt lønniveau, hvis købekraft er blevet påvirket af inflationspresset i de seneste år. Det er vigtigt, at medlemsstaterne fuldt ud gennemfører direktivet om passende mindstelønninger.

2.14. EØSU mener, at medlemsstaterne bør muliggøre, tilskynde til og fremme kollektive overenskomstforhandlinger på dette område, styrke arbejdsmarkedsparternes rolle og finde frem til passende redskaber, der kan måle omfanget af den kollektive overenskomstdækning, som stadig er ringe i mange lande. De bør også have effektive dataindsamlingsværktøjer til at overvåge løntendenser og fremme lønstigninger i overensstemmelse med national lovgivning og praksis, nationale socioøkonomiske forhold og produktivitetsniveauer, konkurrenceevne og udviklingen under hensyntagen til sektorspecifikke og territoriale forskelle.

Argumenter til støtte for anbefaling 1.8 (retningslinje 7)

2.15. Arbejde er et af de samfundsaspekter, der gennemgår den største omstilling som følge af indførelsen af AI-systemer. Kunstig intelligens kan anvendes til at forbedre tilrettelæggelsen af arbejdsgange, afskaffe farlige og besværlige opgaver, fremme inklusionen af personer med handicap og hjælpe markedet med at slå bro over kløften mellem udbud og efterspørgsel af arbejdskraft. Den kan også bidrage til at sikre et bedre match mellem uddannelses-, løn- og velfærdspolitikker og arbejdstagernes behov ud fra et perspektiv, der betragtes som mere meritbaseret. Udviklingen af kunstig intelligens giver imidlertid også anledning til bekymring med hensyn til den indvirkning, den kan have på beskæftigelsesniveauet og arbejdstagernes liv. Den stigende anvendelse af kunstig intelligens til støtte for beslutningstagning vedrørende arbejdstagere kan medføre udfordringer med hensyn til arbejdstagernes rettigheder, arbejdsvilkår og indkomst. Kunstig intelligens kan ændre den måde, hvorpå arbejdet overvåges og forvaltes, hvilket kan udgøre en risiko for arbejdstagernes privatliv og autonomi. Den kan også indføre eller fastholde forudindtagethed og forskelsbehandling, hvilket forværrer de eksisterende uligheder. Desuden er der betænkeligheder med hensyn til algoritmers gennemsigtighed og forklarlighed samt deres ansvarlighed.

2.16. Det er derfor en prioritet for medlemsstaterne at måle, overvåge og vurdere AI's indvirkning på beskæftigelsen og arbejdets tilrettelæggelse med henblik på at fremme en etisk og socialt bæredygtig anvendelse heraf, der forbedrer systemernes konkurrenceevne, beskæftigelsen og jobkvaliteten uden at underminere arbejdstagernes rettigheder eller forringe arbejdsvilkårene. Kunstig intelligens vil også ændre tilrettelæggelsen af arbejdet radikalt. Det er derfor afgørende, at arbejdsmarkedets parter inddrages fuldt ud (på alle niveauer) i håndteringen af disse ændringer og i fastlæggelsen af innovative modeller for arbejdets tilrettelæggelse, samtidig med at princippet om »menneskelig kontrol« beskyttes. Social dialog og kollektive overenskomstforhandlinger er afgørende for at håndtere de ændringer, som den teknologiske udvikling medfører, løse potentielle problemer og fremme arbejdstagernes tilpasning ved at udvikle passende og rettidige politiske løsninger. Det historiske omfang af de igangværende ændringer gør det ønskeligt, at de nationale strategier koordineres bedre, begyndende med erfaringsudveksling og evalueringer.

Argumenter til støtte for anbefaling 1.9 (retningslinje 8)

2.17. Sociale beskyttelsessystemer spiller en central rolle i bestræbelserne på at sikre den sociale samhørighed og økonomiske sikkerhed og imødegå risikoen for makroøkonomisk destabilisering. Som sådan skal de tilpasses nye krav under hensyntagen til målene om økonomisk bæredygtighed og befolkningens aldring, ændringer i arbejdslivet – navnlig stigningen i nye beskæftigelsesformer – og de finanspolitiske mål, der er fastsat i den nye økonomiske pakke. Virksomhedernes sociale tjenester kan også være en faktor, der bidrager til at støtte og supplere de sociale beskyttelsessystemer, og som skal anvendes på en komplementær måde snarere end som en erstatning for den offentlige velfærd.

([9]) *Fælles rapport om beskæftigelsen 2024*.

2.18. Det er vigtigt, at medlemsstaterne reformerer de sociale beskyttelsessystemer i overensstemmelse med de nuværende og fremtidige behov, øger arbejdsmarkedsdeltagelsen, yder social beskyttelse for atypiske former for beskæftigelse, forebygger udstødelse og styrker social- og sundhedssystemerne med henblik på at fremme et rummeligt arbejdsmarked og en bæredygtig vækst og sikre systemernes bæredygtighed nu og i fremtiden. Ud fra dette synspunkt bør medlemsstaterne tilskyndes til at foretage systematiske vurderinger af de forskellige sociale beskyttelsesforanstaltningers fordelingsmæssige virkninger med henblik på at vurdere deres specifikke og samlede virkning og støtte politiske forbedringer.

Argumenter til støtte for anbefaling 1.10 (retningslinje 8)

2.19. De nye udfordringer, der ligger forude, omfatter økonomisk overkommelige boliger. I 2022 boede næsten hver tiende person i EU i en husstand, hvor de samlede boligudgifter udgjorde mere end 40 % af den samlede disponible indkomst, hvilket er en betydelig stigning i forhold til 2020 ([10]). Medlemsstaterne bør indføre og styrke politikker, der har til formål at støtte økonomisk overkommelige, tilgængelige og passende boliger samt foranstaltninger til forebyggelse og afhjælpning af hjemløshed, til dels gennem de instrumenter, der stilles til rådighed af EU-midler;

Argumenter til støtte for anbefaling 1.11 (retningslinje 7 og 8)

2.20. EØSU understreger behovet for at styrke politikker til bekæmpelse af ulovlig beskæftigelse ved at indføre forebyggende foranstaltninger og incitamenter til lovlig beskæftigelse, sikre bedre koordinering af inspektions- og kontrolaktiviteter, herunder gennem større integration af nationale databaser og anvendelse af kunstig intelligens, og forebygge uregelmæssig brug af udstationerede arbejdstagere. Det er afgørende at fremme en større udbredelse af lovlighedskulturen, herunder gennem oplysnings- og bevidstgørelseskampagner, der begynder i skolerne.

2.21. Det konstant høje antal arbejdsulykker betyder også, at medlemsstaterne er nødt til at gøre en større indsats for at indføre risikobegrænsende foranstaltninger, der støttes af tilstrækkelige arbejdstilsyn. EØSU støtter »nulvisionstilgangen« til arbejdsrelaterede dødsfald i EU ([11]) og gentager behovet for at investere i en forebyggelseskultur på arbejdspladserne.

2.22. Den stigende udbredelse af platformsarbejde giver anledning til bekymring med hensyn til arbejdsvilkår og gennemsigtighed i brugen af algoritmer til styring af beskæftigelsen. Som EØSU allerede har fremhævet i tidligere udtalelser ([12]), er de største bekymringer forbundet med platformsøkonomien bl.a. mere begrænset adgang til social beskyttelse og socialsikringsdækning, sundheds- og sikkerhedsrisici, usikkert arbejde, opsplittet arbejdstid, utilstrækkelige indkomstniveauer og vanskeligheder med at sikre anerkendelsen af kollektive rettigheder. Det er derfor nødvendigt, at medlemsstaterne arbejder på at gennemføre direktivet om forbedring af arbejdsvilkårene for platformsarbejde.

Bruxelles, den 23. oktober 2024.

Oliver RÖPKE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([10]) *Fælles rapport om beskæftigelsen 2024*.

([11]) *EU-strategiramme for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen 2021-2027 – Sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen på et arbejdsmarked i forandring*, COM(2021) 323 final.

([12]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Meddelelse om bedre arbejdsvilkår med henblik på et stærkere socialt Europa — udnyttelse af alle digitaliseringens fordele for fremtidens arbejde (COM(2021) 761 final) og forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forbedring af arbejdsvilkårene for platformsarbejde (COM(2021) 762 final) (EUT C 290 af 29.7.2022, s. 95) og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker (COM(2022) 241 final) (EUT C 486 af 21.12.2022, s. 161).